

Federatie Armeense Organisaties Nederland (FAON)

Weesperstraat 91
2574 VS Den Haag

en

Nederlands Armeens comité voor Rechtvaardigheid en Democratie (Hay Tad Nederland)

Postbus 16303
2500 BH Den Haag

PETITIE

Aan de voorzitter en leden van de Vaste Commissie voor Buitenlandse Zaken van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

cc aan de voorzitter van de Commissie Europese Zaken, voorzitter Tweede Kamer, voorzitter Eerste Kamer, Minister van Buitenlandse Zaken, Minister President, vice Minister President, aan Nederlandse leden van Europees Parlement

Het 24 april comité van de Federatie Armeense Organisaties in Nederland (FAON) en Hay Tad Nederland

Overwegende,

- dat in de periode 1915-23 de Armeense bevolking in het Ottomaanse Rijk is uitgeroeid door stelselmatige massamoorden en deportaties gericht op vernietiging van deze etnische groep;
- dat ook andere Christelijke minderheden slachtoffer werden;
- dat vanuit zijn kennis over deze stelselmatige vernietiging de Poolse jurist Lemkin het woord genocide heeft geïntroduceerd;
- dat een algemeen aanvaarde stelling is, dat een misdaad, die niet wordt erkend door de dader, opnieuw kan worden gepleegd en dat daardoor de veiligheid van Armeniërs in en buiten Turkije in het geding is;
- dat het uitblijven van erkenning van de Armeense genocide door Turkije mede de oplossing van andere problemen in de instabiele regio Kaukasus in de weg staat en als conflictbron een extra risico blijft inhouden voor de vrede;

Vaststellend,

- dat vele landen de Armeense genocide hebben erkend, waaronder Nederland, maar dat deze genocide door de Turkse overheid met alle mogelijke middelen in en buiten Turkije nog steeds wordt ontkend;
- dat de Turkse onderdanen nog altijd de mond wordt gesnoerd om over deze genocide te praten door het beruchte artikel 301 van het Turkse Wetboek van Strafrecht; dat ook de afgelopen periode weer schrijvers en journalisten om die reden zijn aangeklaagd;
- dat recent in Argentinië een rechter na 11 jaar en na raadpleging van duizenden documenten, waaronder vele afkomstig van de Duitse toenmalige bondgenoten van het Ottomaanse Rijk in de Eerste Wereldoorlog, heeft uitgesproken dat in 1915 door de leiders van het Ottomaanse Rijk genocide is gepleegd op de Armeense bevolking, in een zaak die is aangespannen door een Argentijnse ingezetene van Armeense afkomst en tevens heeft uitgesproken dat Turkije

informatie moet geven over de 50 familieleden van betrokkene, die toen verdwenen zijn in Sivaz and Kharberd;

- dat ook bij Nederlandse politici, in de huidige internationale context in het Midden Oosten en Noord Afrika de neiging ontstaat te spreken over Turkije als een “modelstaat”; dat positieve ontwikkelingen altijd te waarderen zijn, maar dat t.a.v. de criteria die zijn afgesproken met de Europese Unie een en andermaal is vastgesteld dat hierin bijzonder weinig en in bepaalde gevallen in het geheel geen vooruitgang wordt geboekt; dat het bezigen van het woord modelstaat m.b.t. een land dat straffeloos genocide heeft gepleegd en deze nog steeds actief hardnekkig ontkent, onwenselijk is, als die context hierbij niet duidelijk wordt geschetst;
- dat de motie Rouvoet (21 501-20, Nr. 270) de regering verzoekt de erkenning van de genocide op Armeniërs voortdurend en nadrukkelijk aan de orde te stellen;
- dat zelfs na de unanieme erkenning van de genocide door de Tweede Kamer, in Nederland regelmatig op zeer grove wijze en straffeloos de Armeense genocide wordt ontkend, vrijwel uitsluitend door mensen van Turkse en Azerische afkomst, in veel gevallen via het internet; dat voor de meeste mensen onbekend is, dat het ontkennen van de Armeense genocide in Nederland strafbaar is, gezien de zeer impliciete wijze waarop dit in het huidige Wetboek van Strafrecht is verwoord; dit terwijl de Europese Unie juist de expliciete strafbaarheid van genocideontkenning heeft opgenomen in het Kaderbesluit van de Europese Commissie betreffende de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat dat op 28 november 2008 door de lidstaten is aangenomen¹; dat het initiatief-wetsvoorstel van de ChristenUnie, dat nu ter plenaire behandeling in de Tweede Kamer voorligt, het publiekelijk, opzettelijk beledigend ontkennen van genocide expliciet strafbaar stelt op een wijze die de vrijheid van meningsuiting op geen enkele wijze aantast, en deze zelfs door de heldere en afgebakende formulering verbetert ten opzichte van de huidige situatie, waarin door de impliciete strafbaarstelling geen duidelijke norm noch toetsingskader is;
- dat de erkenning van de genocide, aldus voormalig minister Bot in antwoord op toenmalig kamerlid Rouvoet, niet als afzonderlijke voorwaarde in het onderhandelingskader behoefde te worden opgenomen, omdat dit reeds impliciet wordt begrepen onder toetredingsvoorwaarden inzake het goed nabuurschap; dat dit gegeven thans niet altijd duidelijk doorklinkt in de discussies in de Kamer, waar zowel door regering als door kamerleden nog al eens gesteld wordt dat er geen nieuwe voorwaarden kunnen worden toegevoegd, als het om de Armeense genocide gaat, en het hier dus niet om een nieuwe voorwaarde gaat, maar een die ten tijde van het onderhandelingspakket is vastgesteld; dat echter het recente Rapport van het Europees Parlement over Turkije, op naam van CDA Europarlementariër Oomen, met geen woord rept over het (niet) voldoen aan de voorwaarden, waar deze Armenië betreffen.
- dat vele internationale misdaden naar Den Haag zijn gebracht ter berechting, als stad van het internationale recht, maar dat de Armeense genocide plaatsvond voordat de verschillende internationale hoven bestonden; dat het daarom, alsmede wegens het feit van de onbestraftheid en de gevolgen van deze straffeloosheid voor het internationale rechtsgevoel, aangewezen is de Armeense genocide alsnog naar Den Haag te brengen en wel in de vorm van een monument, waarmee het belang van het internationale recht m.b.t. bestraffing van deze misdaden wordt benadrukt, tegen de achtergrond van hoe er m.b.t. internationale gang van zaken m.b.t. de Armeense genocide fout is gehandeld; dat vele deskundigen van mening zijn dat de straffeloosheid van deze eerste genocide van de 20^e eeuw de deur heeft opengezet voor de daaropvolgende tragedies als de Holocaust en andere genociden;

¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32008F0913:NL:HTML>

- dat in antwoord op het desbetreffende verzoek van de Armeense organisaties, dat in 2010 is gedaan, de gemeente Den Haag heeft laten weten geen medewerking te willen verlenen aan de oprichting van een monument voor de slachtoffers van de Armeense genocide, maar wel vindt dat de gemeente Den Haag zich als internationale stad van vrede en recht zich bij uitstek leent voor een monument ter nagedachtenis aan slachtoffers van enige vorm van straffeloosheid in oorlogssituaties. Dat de burgemeester van Den Haag stelt bij de afwijzing van een monument voor de Armeense genocide, dat Den Haag “geen partij wil kiezen ten aanzien van specifieke internationale conflictsituaties” en daarom de mogelijkheden gaat onderzoeken tot oprichting van een algemeen monument ter nagedachtenis van alle slachtoffers van oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid en genocide, en tevens bereid is te onderzoeken of een dergelijk algemeen monument bij of rond het terrein van het nieuw te verrijzen Internationaal Strafhof geplaatst kan worden; dat een algemeen monument uiteraard waarde heeft voor een brede en in principe oneindige hoeveelheid situaties, maar dit – zonder een expliciete vermelding van de Armeense genocide – afbreuk doet de hiervoor door ons vermelde focus van het monument; dat de gemeente Den Haag met de woorden “geen partij te willen kiezen in internationale conflictsituaties” een verbinding legt met het feit dat zij ook “gastvrouw is van vele nationaliteiten” waarmee zij slechts de deels Turkse populatie van Den Haag op het oog kan hebben; dat deze opstelling in deze zaak geheel niet passend is voor een stad voor internationaal recht en vrede; dat met deze stelling de Turkse en ook de Koerdische gemeenschap geen recht wordt gedaan, nl alsof deze per definitie een probleem zouden hebben met een monument voor slachtoffers van de Armeense genocide; dat deze opvatting bovendien indruist tegen de noodzaak de erkenning van de Armeense genocide aan de orde te stellen, zoals door het voltallige Nederlands parlement is uitgesproken en door de regering “omarmd”; dat vanzelfsprekend een dergelijk bijna getalsmatig argument voor Armeniërs als een klap in het gezicht kan worden ervaren.; dat tenslotte het herdenken van onschuldige slachtoffers van elke genocide niet mogelijk is zonder voor hen partij te kiezen.

Verzoeken de Tweede Kamer om

- meer en openlijke steun te geven aan degenen die in Turkije en daarbuiten de Armeense genocide bespreekbaar willen maken;
- aan te dringen bij de regering op een krachtiger en zichtbaarder uitvoering van de Motie Rouvoet, zowel in de bilaterale verhouding met Turkije als in de EU, en de regering hierover verantwoording af te laten leggen; hierbij de misvatting te bestrijden dat het bij de erkenning van de genocide om een nieuw element zou gaan in de onderhandelingen over toetreding van Turkije tot de EU;
- kritischer volgen van de situatie in Turkije wat betreft de vrijheid van meningsuiting en religie, mensenrechten en rechten van minderheden in Turkije, inclusief het bespreekbaar maken van het verleden;
- de ontkenningsspolitiek van Turkije bij elke gelegenheid scherp te veroordelen en de regering op te roepen hieraan consequenties te verbinden voor wat betreft de voortgang van de toetredingsonderhandelingen met Turkije, en daarbij tevens te verwijzen naar het gesloten houden van de grens met Armenië en het daarmee niet voldoen aan de voorwaarde inzake goed nabuurschap;
- te bevorderen dat ontkenning van de genocide in Nederland, door het OM wordt vervolgd;
- steun te geven aan het initiatief wetsvoorstel van de ChristenUnie tot strafbaarstelling van genocide-ontkenning;
- nadrukkelijk steun dan wel medewerking op welke wijze dan ook te verlenen aan een monument ter nagedachtenis aan de slachtoffers van de Armeense genocide bij de nieuw bouw van het ICC in Den Haag.

Aldus overhandigd op 19 april 2011 in het gebouw van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de heer Ormel, voorzitter van de vaste Kamercommissie voor Europese Zaken van de Tweede Kamer.

